

Duminică

Organ de propagandă religioasă și morală.
Organ informativ al AGRU-lui din Eparhia
Maramureșului

Biroul de distribuire: Librăria Asociațiunii
Sighet, Piața Unirii No. 25.

Prețul unui exemplar: 2 Lei.

Redactor responsabil: T. Berinde

Abonamentul pe un an: 100 Lei.

Congresul general al Agru-lui din eparhia Maramureșului

Copalnic — Mănăștiur, 19—20 Iulie 1939

În țara Chioarului, la sediul protopopiatului cu acelaș nume, într'o atmosferă de pioasă religiozitate a avut loc în Copalnic — Mănăștiur congresul general anual al „Agru”-lui din Eparhia Maramureșului.

Acest congres, în aceste vremi tulburi, a fost dovada evidentă, că poporul nostru religios până la cutele cele mai ascunse ale sufletului, în vremuri grele știe să privească la cer, de unde așteaptă ajutor, care sigur se va da acelor, cari știu să creadă.

Greutățile de comunicație, situația geografică a localității au reținut pe mulți dela participare. Cei 5000 de creștini prezenți însă, au reprezentat tot ce este azi sufletul creștinesc și românesc.

În seara zilei de 19 Iulie la casa parohială din Mănăștiur s'a ținut o scurtă consfătuire a membrilor comitetului, ca apoi seara târziu să se officieze în biserică Paraclisul Maicii Domnului, la care a predicat cu multă vervă oratorică păr. Marina ieromonah bazilian.

În ziua congresului, 20 Iulie, procesiuni frumos aranjate inundează drumurile ce duc spre Mănăștiur. Satele învecinate s'au mișcat, ca să participe și ele la aceasta măreață manifestație creștinească și românească.

La orele 8, ceasul fixat

pentru sosirea Preasfințitului Episcop Dr. Alexandru Rusu, lumea s'a adunat la poarta împodobită cu brazi și lucru de mână, unde președintele organizației locale, Dl. China director de bancă, a urat bun sosit. Dela poartă, Preasfințitul Episcop s'a îndreptat spre biserică, unde a fost primit de activul protopop Ioan Medan, organizatorul serbărilor.

Sfânta Liturghie a fost celebrată de Episcopul încunjurat de un sobor de 14 preoți, în frunte cu canonicii Ilariu Boroș și Ioan Anca. Răspunsurile au fost date cu multă inimă de corul catedralei din Baia-Mare, al cărui tânăr conducător a dat semne vădite, că își pune tot sufletul său pentru ridicarea solemnității. După terminarea sf. Liturghii la cafe s'a cuminecat o mulțime mare, Presfințitul episcop a predicat, luând cea mai actuală temă pentru congresele Agru-lui: apostolatul. Iată în linii generale minunata predică:

Zi de mare praznic este azi. Ați venit din îndepărtări mari, ca împreună să aducem mărirea Stăpânului vieții noastre. La sfânta Liturghie ne-am închinat Aceluia, care încă odată s'a jertfit pentru noi pe altar, care se imbie tuturor spre nutremânt. Cu inima nevinovată a pruncilor trebuie să se apropie toți, Domnul ne-a chemat.

El a poruncit celor 12 apostoli și în ei tuturor creștinilor, ca să propovăduiască Evanghelia Lui, deci datori suntem să-I slujim Lui, fiecare după dar. Căci El a făcut din unul apos-

tol, din altul dascăl, din al treilea învățăcel; lucrând deci fiecare după darul primit, săvârșește sfînții, până vom ajunge la unirea credinței. Toți suntem trimiși de Hristos în lume, ca să lucrăm la zidirea trupului lui Hristos, care este Biserica.

Agru, pe aceia cari au ajuns la unirea credinței, îi cheamă sub un singur steag, îi unește. Că credincioșii să devină apostoli, trebuie ca după darul primit alături de slujitorii Bisericii să lupte pentru împărăția lui Hristos pe pământ.

În lume scârbele și momelile nu mai conținesc. Amenințările încă nu au sfârșit. Dar trebuie să fim tari și dacă trebuie, să ne și jertlim. Domnul ne-a chemat, El va face, ca inimile noastre să se deschidă pentru primirea cuvintelor mângâitoare ale evangheliei. Și dacă Dumnezeu este cu noi, cine este împotriva noastră?

Deci dacă suntem mereu în cadrele creștinismului, ne-am supus lui Dumnezeu și prin El celor mari, de Dumnezeu lăsați, căci nu este putere, decât dela Dumnezeu. Și atunci cine ne va putea face ceva rău?

A urmat apoi binecuvântarea papală primită de credincioși în genunchi. După terminarea sf. Liturghii a urmat o pauză de un jumătate de ceas, ca apoi să urmeze

Congresul.

Congresul a avut loc în curtea bisericii, unde s'a celebrat și sfânta Liturghie. Dintre cei prezenți am notat pe următorii: colonel Simeon Coman prefectul județului Satu-Mare, canonicii: Ilariu Boroș și Ioan Anca, directorul de spital Dr. Anca, primpretorii: Ștefan Pop din Șomcuta și Iuliu Micle din Mănăștiur, Dumitru Neda profesor de teologie din Blaj, profesorul universitar Borza din Cluj, profesorul Augustin Cosma din Oradea, profesorul Moraru din

București, Dr. Urdea, Dr. Negrea, notar Avram, dr. Erdős, dr. Florent Mihalyi președintele „Agrului” eparhial, dr. Ionel Pop secretarul organizației, A. China director de bancă, protopop Dragomir președintele Astrei culturale, Filimon inginer, Virgil Dragomir, Simeon Pinte, Adrian Avram, Vasile Szabo protopop, Ștefan Cherecheș protopop, Nicolae Costin protopop și alți mulți și mare mulțime de credincioși.

După invocarea Spiritului Sfânt Preasfințitul Episcop în câteva cuvinte a deschis congresul, apoi președintele Dr. Florent Mihalyi într'o cuvântare plină de înțelepciunea omului, care deja a biruit peste cele pământesti, a dat sfaturi agrarilor, sfaturi care dacă vor fi ascultate, membrii Agrului vor deveni adevărați apostoli, cari nu numai cu buzele vor lauda pe Dumnezeu ci și cu fapta, pe cum cere ființa de agrar.

Urmează apoi salutul autorităților. Primul care a adus salutul său a fost prefectul județului Satu-Mare colonelul Simeon Coman, care cum spunea, deși era ocupat în alte părți, a venit aici, căci problemele religioase plutesc deasupra faptelor, ele au fost și vor fi promotoarele vieții. Vrea să se inspire de aici, vrând să facă ameliorări pe toate terenurile. A venit ca român, căci aici sunt numai români, cari vor susține aici, pe frontiera de nord a țării ideea națională. Ca reprezentant al guvernului făgăduiește, că va cerceta pe preoții acestei biserici și bisericile fiindcă sunt românești. Ca prefect, ca român, ca credincios aduce salutul său acestui măreaț congres. A încheiat apoi cu urarea: trăiască Agru.

Profesorul universitar Borza președintele comitetului central al Agrului aduce salutul acestui comitet. Dacă Agru este o oșier, care vrea ca să realizeze pe pământ învățăturile lui Hristos, Agru eparhial este un corp de

armată, o parte din armata cea mare a credincioșilor. Ori ce durere, ori ce bucurie a unității este durerea și bucuria centrului. El personal are o misiune specială și anume trebuie să exprime admirația comitetului central pentru două izbânde ce a câștigat Agru din nordul țării: 1. pe teren religios, pentru că, deși ispita era mare, amenințările nu au încetat, șoaptele ademenitoare nu au tăcut, totuși credincioșii de aici au știut să reziste cu vitejie tuturor încercărilor. Lupta s'a dat cu multă bărbăție; 2. exemplul patriotismului. Maramureșenii și cei din aceasta dieceză au fost cei dintâi, cari au alergat cu arma în mână pentru apărarea hotarelor veșnice. Din dragostea de țară au făcut o dogmă.

Dumitru Neda profesor de teologie aduce salutul Blajului și al Agrului din Blaj. Dacă cineva n'a putut să lipsească de la acest congres, acela este Blajul. Căci din aceasta comună a plecat Ioan Bob, care 48 de ani a fost episcop în Blaj. Sugerează, ca acest congres să fie ținut în zodia lui Bob, fiindcă este omul locului. A fost omul jertfelniciei. El a lăsat ca urme bisericile clădite de el în Târgu Mureș și în alte centre ale maghiarismului: imi înfig țărșul în ogorul unguresc — spunea marele episcop. În Mediaș, în Cluj și în alte locuri tot cu acest scop a clădit biserici. Agru vrea oameni, cari știu jertfi cași Bob, care a avut curajul, să ducă jalbele Românilor la Viena, la împărat, fără frică. Se fim oameni pe față, oameni cu curaj, cărora nu ne este frică a ne mărturisi credința. Așa am învățat, că este biserică luptătoare, suferitoare și triumfătoare. Practica ne arată încă una: biserică taie tufă a oamenilor lași, cari nu au îndrăzneala episcopului Bob.

Profesorul Cosma aduce salutul Oradei. Vieța este un amestec de bucurii, întristări, izbândă și serbătoare. Așa ne simțim aici, cași apostolii în muntele Tavorului. Suntem

mândrii noi cei din Oradea, că putem lucra împreună.

Părintele Emil Dragomir din Rușior vorbește în numele Astei culturale. Credința și cultura sunt două arme. Sărbătoarea de azi este o mișcare din planul de luptă, pentru că credința și cultura se împreună în Agru, deci se cade, ca de aceasta mare sărbătoare și Astra să se bucure.

Pe urmă apoi Doamna Chioa, prezidenta Reuniunii Mariane aduce salutul acestei Reuniuni.

Preasfințitul Episcop multumeste tuturor pentru urările făcute.

Urmează apoi raportul secretarului general. În raportul său Domnul secretar general preamărește Agrul, arătând că în toate țările unde s'a pierdut din v e d e r e evanghelia, acolo iadul s'a deschis pe pământ. Aduce ca exemplu Rusia, Mexico, Spania și alte țări, unde oameni răi ajungând la cărmuirea popoarelor, s'a deslănțuit cea mai vertiginoasă prigoană împotriva împărăției lui Hristos. Activitatea desfășurată în anul trecut, în urma împrejurărilor excepționale poate n'a fost atât de bogată cași în anul trecut, totuși organizațiile au lucrat cu mult zel, unde numai nu i s'a pus piedecă.

Spiciuim din raportul secretarului general următoarele date:

ONORAT CONGRES

Activitatea desfășurată și cadrele de cari dispunem după districte protopopești cari au luptat și muncit cu zel și neobosită energie în A.G.R.U.-l Domnului sunt:

În districtul Mănăstir: Copalnic Mănăstir, s'au ținut 5 ședințe solemne, 17 șezători creștinești și 7 conferințe. S'a colectat suma de Lei 1210 pentru presa creștină, s'au împărțit între membrii A.G.R.U.-lui 86 cărți și broșuri cu caracter religios, iar zilnic timp de 3 luni au prevăzut cu lapte 16 elevi săraci ai școlii primare. Surd-ești și filiala Cetățele: S'au ți-

nut câte 2 serbări și ședințe lunare. s'a cumpărat din banii colectați câte un rând de odăjdii bisericesti. Preluca Veche cu 5 ședințe, iar filiala Groapă cu 2. În Cernesti s'a desfășurat o bogată activitate religioasă, socială și caritativă. Preluca nouă și filialele Aspra și Intre Râuri, s'a ținut 4 ședințe. Coaș, s'a ținut 3 ședințe festive și 12 conferințe. Cavnicul de jos, Cavnicul de sus și Măgureni cu câte 3 ședințe. Coruia 2 ședințe festive.

În districtul Baia-Mare: Bozinta Mare, cu 24 ședințe ordinare și 4 festive. S'a ridicat un monument întru pomenirea eroilor în valoare de 20 000 Lei, s'a cumpărat un ornat bisericesc pentru 5000 Lei. Chiuzbaia ca 10 ședințe. Grosi cu 9 ședințe, s'a colectat suma de 14.805 Lei pentru ajutorarea ceror incendiați, iar pentru suma de 4355 Lei s'a cumpărat doi prapori. Rus, cu 7 ședințe s'a răspândit cărți religioase în valoare de 3500 Lei, s'a colectat suma de 5200 Lei pentru confecționarea unui rând de ornate. Tâmaia, 8 ședințe festive și o bogată activitate culturală și caritativă. Satu nou de sus, cu șase ședințe, iar filiala Tăușii de sus, 8 ședințe. Mocira și Șișești, cu 7 ședințe. Șindrești, 5 ședințe festive, s'a contribuit la renovarea și pictarea bisericii în bani și în natură cu suma de 350 000 Lei. Chechiș, cu 4 ședințe, s'a colectat suma de 4000 Lei pentru împodobirea bisericii. Firiza, Săsar și Bușag, cu câte 3 ședințe. Baia Mare, cu 2 ședințe ordinare și 6 festive. S'a dat concursul la organizarea congresului diecezan și s'a dat ajutoare săracilor și copiilor de școală săraci în haine și alimente. Lăpușel, cu 2 ședințe festive, 2 conferințe și o șezătoare. Sârbi, cu 2 ședințe și 5 conferințe.

În districtul Chioar: Valea-Chioarului, 18 ședințe cu conferințe, s'a cumpărat 2 stihare în valoare de 1200 Lei, s'a colectat pentru săraci suma de 1000 Lei. Șomcuta-Mare, 11 ședințe. Satu-Lung și Mogoșești,

câte 7 ședințe. Varaiu, cu 6 ședințe. Iadăra, 5 ședințe, filia Stejera 3 ședințe. Buciumi și Curtuișul-Mare, cu câte 3 ședințe. Pribilești și Fersig, cu o ședință.

În districtul Iza: Strâmtura Maramureșului, Rozavlea și Poieni cu câte 10 ședințe. Botiza cu 8 ședințe, s'a cumpărat un rând de veșminte bisericesti cu 5200 Lei. Dragomirești, cu 4 ședințe festive și 9 simple, s'a cumpărat cărți sfinte în valoare de 1355 Lei. Săliștea de sus, 2 ședințe, s'a colectat suma de 1000 Lei pentru trebuințele bisericii.

În districtul Jibou: Firminiș, ședințe lunare, Jibou, 12 ședințe, s'a colectat pentru ajutorarea săracilor suma de 10.000 Lei. Inău, Someș—Odorheiu, cu ședințe lunare, Șoimuș, 6 ședințe festive, 12 ordinare, s'a colectat suma de 3000 lei pentru ajutorarea copiilor săraci, Cheud și Cuceu cu câte 4 ședințe. Chelinta și Ulmeni, cu câte 3 ședințe.

În districtul Satumare: Satu-Mare, ședințe lunare, se întreține un azil pentru membri cari șosesc în județ. Culciul Mare și filiile Culciul Mic și Corod, cu ședințe lunare. Corod s'a cumpărat un rând de veșminte bisericesti cu 5000 lei. Odoreu, cu 6 ședințe. Chilla, cu 5 ședințe. Hodișa, cu 2 ședințe festive și 7 șezători. S'a colectat suma de 5000 lei pentru repararea veșmintelor bisericesti. Doba, cu 2 ședințe.

În districtul Seini: Valea Vinului, cu 11 ședințe, Viile Apei, 6 ședințe, s'a cumpărat un drapel pentru biserică. Dumbrava și Crucisor, cu câte 6 ședințe. Botiz, 4 ședințe festive și săptămânal ședințe ordinare. Roșiori, 2 ședințe. Jojib, cu o ședință. Ilba și Săbișa, mai multe conferințe, în Ilba s'a colectat pentru presa creștină și misionari 4300 lei, iar în Săbișa 1600 lei. Ciocărlău cu mai multe conferințe, s'a colectat pentru biserică 20.000 lei, s'au cumpărat diferite ociete bisericesti pentru 10.000 lei.

Sufletul neamului...

Un popor, ca unitate etnică se manifestă în viața intimă ca și'n raport cu alte neamuri după imboldurile sufletului său, care deși nu e rezultatul matematic al sufletelor individuale este totuși compus din acelea. Corpul omenesc e un echilibru de elemente și în componența aceasta de va intra una din sărurile neasimilabile sau va fi în doză neproporționată, poate produce turburări uneori chiar grave. Neamul e un corp a că-

rui sănătate o promovează și susține sufletul său, biserică. Sufletul neamului e unul compus din milioanele de suflete cari formează nația. El va fi atât de sănătos cât îl arată elementele lui componente. Între suflet și corp se exercită o influență reciprocă, dar totdeauna spiritul primează. Sufletul unui popor, când e integru și nevicat, armonizează acțiunile în timp de pace și fascinează pentru războiul just în vremuri grele. În neamul nostru sufletul românesc și cu el biserică unde sălășluiește, poartă timbrul național dela începutul istoriei noastre. Bise-

rica e născută aici deodată cu românul, s'a înpletit armonic cu trecutul nostru și tot pe acest element ni se bazează și viitorul. N'a fost durere în popor ne cântată'n psalmi duloși, nici bucurie vrednică fără stihurile straine. Ne-am născut în credința bisericii și am rezistat numai printrânsa. Aici ni-s'a cultivat și limba și renașterea. Pepiniera românismului a fost bisericuța țuguiață cu interior sărăcăcios de pe dealul satului. Aici s'au încălzit părinții noștri des contra înghetului ce-l aduceau influențele străine din vremi nenorocite. Aici au recunoscut

dușmanii că stă puterea noastră ca popor — și pentru că au știut în ce rezidă rezistență românească, au încercat mereu să ne slăbească în credință, ca să cădem ca neam. Au încercat Grecii înstrăinarea bisericii din principate cu tot sprijinul Domnilor fanarioți. Sârbi au încercat influența lor prin cler mai ales în Ardeal. În Basarabia rușii au ținut cu mult tact limba rusă la altarul românesc. Încercări au fost multe dar zadarnice. Până azi sufletul neamului nostru și cu el biserică au rămas tot românești. Tentativele trecute urmăreau slăbirea bise-

IMPREUNA CU BISERICA

In districtul Sighet: Sighet, ședințe săptămânale, Călinești, 10 ședințe, Vad, 4 ședințe. Rona de Jos, 3 ședințe, s'au cumpărat ornamente bisericesti pentru 4050 lei, s'a dat ajutor săracilor în natură și în bani peste 4500 lei, iar pentru vopsirea bisericii s'a colectat suma de 24.000 lei. Sârbi și Giulești, cu câte 3 ședințe.

In districtul Silvaniei: Domnina, Bârsa, Biușa Horoat, cu ședințe lunare, Mineu și Bocșița, cu 12 ședințe, s'an cumpărat ornamente bisericesti în valoare de 20 000 lei. Noșig, 8 ședințe. Oarța de jos, 6 ședințe festive, 4 ordinere. Nadiș, 7 ședințe, s'a colectat 1000 lei pentru un rând de ornate bisericesti. Bârsăul de jos, ședințe bilunare, Ulciug, 4 ședințe. Bârsăul de sus, Băița și Gărdani, cu câte 2 ședințe. În Gărdani s'a cumpărat din colecte un potir de argint și 3 rânduri de odăjdii bisericesti. Urmiș, s'a făcut colectă pentru înfrumșetarea și înzestrarea bisericii în suma de 35.000 lei. Stremț, 4 ședințe, s'au cumpărat 2 prapori și un rând de haine bisericesti.

In districtul Țara Oașului: Tur, 8 ședințe, 12 șezătoare, s'a colectat pentru presa creștină și opera misionară suma de 2200 Lei, s'a cumpărat o acoperitoare de altar și doi prapori în valoare de 2800 Lei. Turț, 2 ședințe, 4 șezătoare, s'a cumpărat doi prapori și o față de altar. Bătarci, cu 3 ședințe. Vama, s'a colectat suma de 2000 Lei pentru un steag și s'a ridicat o Troiță în amintirea eroilor căzuți în război.

In districtul Vișeu: Borșa I, Vișeu de jos, cu ședințe săptămânale. În Vișeu de jos, s'a colectat pentru săraci 2600 Lei, iar pentru 2 prapori 3200 Lei. Petrova, o ședință festivă.

Urmează apoi raportul casierului.

Verificatori ai raporturilor au fost aleși în persoana Domnilor: Al. China, Dr. Ștefan Pop, ing. Filimon, Virgil Dragomir, Simeon Pinteș, Adrian Avram.

Și îndată a silit pe ucenicii săi să intre în luntre și să meargă înaintea lui de ceea parte. până când va slobozi gloatele. Și slobozind gloatele, s'a suit singur în munte să

se roage. Și făcându-se seară, era singur acolo. Și luntrea era în mijlocul mării, învâluindu-se de valuri, căci era potrivnic vântul. Iar în a patra strajă de noapte, a mers la ei Isus, um-

blând pe mare. Și văzându-l ucenicii umblând pe mare, s'au turburat, zicând: „O nălucă!” și au strigat de frică. Dar Isus le-a grăit, zicând: „Cutezați: eu sunt, nu vă temeți”. Și răspunzând Petru, i-a zis: „Doamne, de ești tu poruncește-mi să viu la tine pe apă”. Și el a zis: „Vino!” Și eșind Petru din luntre, umbla pe apă ca să vină la Isus. Și văzând vântul cel tare, s'a temut și începând a se afunda, a strigat zicând: „Doamne mânuiește-mă!”. Și îndată întinzându-i Isus mâna, l'a apucat și i-a zis: „Puțin credinciosule, de ce te-ai îndoi?” Și intrând ei în luntre, a stătut vântul. Iar ceice erau în luntre, au venit și s'au închinat lui zicând: „Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu ești”.

Și trecând a venit în pământul Ghenisaretului.

A urmat apoi instructivă conferință a dlui prof. Augustin Cosma, care — pe cum spunea Domnia Sa — venind aici să învețe pe alții, este nevoit a recunoaște, că el trebuie să învețe dela oamenii de aici. Vede atâta armonie în ochi, armonia sufletelor. Omul trebuie ca să aibă spiritul rugăciunii. Credința dă putere rugăciunii. Mînea e urmarea rugăciunii. Noi avem un singur rost, ca să desăvârșim în urmașii noștri aceea ce ar fi trebuit să fim noi. Să ne apropiem deci de copiii noștri prin Isus din sfânta Cuminecătură. A dat apoi frumoase sfaturi educative.

S'au citit apoi telegramele trimise M. S. Regelui și Preafericitului Părinte Papa Piu XII.

S'a votat apoi următoarea

MOTIUNE:

Asociația Generală a Românilor Uniți din Eparhia Maramureșului, ascultând, cu ocazia Congresului general, întrunit la Copalnic—Mănăstur, în zilele de 19—20 Iulie 1939, dările de seamă despre activita-

tea ultimului an de gestiune, votează după desbaterea chestiunilor la ordinea zilei, cu unanimitate, următoarea moțiune:

1. Exprimă, odată mai mult, sentimentele sale de neclintită alipire față de Biserica întemeiată de Domnul pe stânca Romei eterne, înconjurând cu fiască iubire și supunere pe noul ei cap văzut. Preafericitul Părinte Pius al XII-lea, preamărind și ajutând după puteri, acțiunea lui continuă și stăruitoare pentru pacificarea popoarelor greu învrăjbite. Afirmă apoi, repetat, hotărârea neclintită și unanimitate a tuturor membrilor săi, de aici dela granița vestică a țării, de a nu precupeți nici o jertfă pentru binele și prosperarea României întregite între hotarele ei firești, făcând zid nebiruit în jurul gloriosului Tron al Maiestății Sale Regelui Carol II, intruchipătorul firesc al tuturor aspirațiilor și nădejdelor Neamului.

2. Asigură întreg corul episcopesc al Provinciei noastre bisericesti de Alba-Iulia și Fă-

găraș de devotamentul său nezdruccinat și manifestă sentimentele sale de fiască alipire față de Excelența sa Prea Sfințitul Episcop Alexandru, părintele și îndrumătorul respectat și iubit al Eparhiei noastre a Maramureșului.

3. Indeamuă călduros toate organizațiile AGRU-lui eparhial să-și continue activitatea binefăcătoare cu sporită însuflețire, știind că aduc astfel o reală contribuție în întărirea Bisericii române unite și prin aceasta la consolidarea sufletescă a neamului. Deosebit insistă ca ele să lucreze pretutindeni mână în mână cu orice alte organizații religioase, în special cu Reuniunile mariane, și să dea tot sprijinul lor pentru întărirea și răspândirea tipăriturilor noastre de orice fel.

4. În conștiința rolului imens al bisericii române unite a Blajului pentru realizarea visului național de veacuri și având convingerea neștrămutată că acest rol se va cere, ca mâine, pus din nou integral la contri-

rii prin individ, care cădea din numărul celor vrednici pentru cine stie ce blid de linte. Dar apa a trecut și pietrele au rămas — Acuma însă îngrijorați asistăm la un nou proces de pervertire a ființei noastre spirituale. Este procesul introducerii străinilor și dușmanilor noștri în sufletul românesc și ai face părtași altarului strămoșesc prin trecerea lor pecupețită la vre-o lege românească. În familia românească fie în corpul ei fie în sufletul aceleia nu e prudent să'introduci elemente streine mai ales când acelea sunt neasimilabile ori puterea

noastră de asimilare este prea scăzută. Din inprejurări ostăzi nici un neam nu e asimilabil și într-o epocă naționalistă e bine să vezi că nimeni nu-și pierde ușor ființa de dragul altui neam, cu care n'are nimic comun. Nu. Nici rușii basarabeni, nici nemții, nici ungurii din Ardeal, nici grecii, nici bulgarii, nu vor fi români. Niciodată! Și apoi nici puterea noastră de asimilare nu mai este cea Romană. Nu trebuie uitat; noi suntem și Daci, și apoi nici influențele străine de limbă și religie n'au trecut ca apa peste piatră. Ne-au influențat și slăbit, dându-ne noi ele-

mente în suflet. Pentru acelea și pentru diferența sufletească dintre provincii nu credem, că cei ce intră la noi vor fi asimilați și folositori neamului românesc.

Sufletul românesc va obosi poate mult până la perfectă unificare a lui însuși. Biserica și ea cași poporul a trecut prin vremi zguduitoare, a suferit lupta de cucerire din afară, cași zbuciumul intern. Pentru aceea, liniștea și munca de refacere și unirea internă sunt mai necesare decât credincioșii cei noi, cari intrând nu vor face decât să ne slăbească sufletul națio-

nal. Acest acumulator de viață—sufletul—deja a slăbit prea mult în războiul cel mare și'n 20 de ani viață politiciană. Or, acum când neamul se reface înăuntru și se impune înafară, e ceasul cași biserica să se refacă înăuntru prin intensificarea vieții religioase în popor, iar în clasa cultă se impune e adevărată reîncreștinare, lucruri cari bisericii i-ar spori mult și prestigiul înafară. Misionarism acasă! Mai ales nu văd fericită intrarea streinilor în biserică fără nici-o triare, ba — mai grav — încurajarea lor indiferent de rasa și calitatea acestor translugi. — E

buje pentru atingerea noilor izbândiri, către cari mergem pe drumuri bine croite, AGRU-1 eparhial cere Inaltului Guvern următoarele:

a) Să facă a se respectat integral litera și mai ales spiritul prevederii constituționale, care statulează rolul de cult național al bisericii române unite intru toate pe acelaș plan cu al bisericii române ortodoxe, a cărei calitate de „dominantă” — răzîmînd exclusiv pe numărul mai mare pe țară al credincioșilor ei — nu-i asigură nici un drept, ori privilegiu, care nu ar compete și bisericii române unite.

b) Să caute a asigura bisericii române unite, în mod instituțional, condiții de viață intru toate egale cu cele ale bisericii române ortodoxe, dovedind că înțelege să-i garanteze astfel și sub raport național, deplina paritate și protecțiunea-i cea deopotrivă. Deosebit să se manifeste aceasta acolo unde — cum e cazul și în această Eparhie — credincioșii bisericii noastre se află în număr absolut dominant și unde orice subcategorisire supărătoare a ei redundă în detrimentul vădit al prețurii ce se impune, mai ales aici la graniță, etnicului românesc.

c) Să interzică formal și pe întreagă linie tuturor instanțelor, reprezentând autoritatea oficială, să susțină și favorizeze — mai ales în părțile unde biserica noastră este în masă compactă și unde desbinarea confesională a satelor românești echivalează, în adevăr, cu o crimă națională — cultul ortodox în detrimentul bisericii române unite și să sancționeze cu asprime orice abuzuri vădite de putere. Aceasta, pentru a nu ajunge, bunăoară, la aprobări de noi parohii ortodoxe în sate (ca Drăgușeni, Livada, Micula și altele, toate din acest județ Satu-Mare) cu populația ortodoxă aproape inexistentă, refuzându-se aceeaș aprobare bisericii noastre, deși aceasta reușise să apropie acolo de ea sute de suflete minoritare și are pretutindeni un număr

inzecit, dacă nu însușit, de credincioși. Și mai ales pentru a nu se putea continua cazuri deosebit de grave, ca cel — ajuns și în publicitate — dela aceeaș Micula, unde față de vre-o 800 credincioși ai noștri abia dacă există 10 de lege ortodoxă și cărora li s'a aprobat totuși de curând cu totul gratuit, o avere a statului, pentru care ai noștri oferise, cu mult înainte, având chiar recomandarea On. prefecturii județene, suma frumoasă de un sfert milion Lei.

d) Să impună această deopotrivă protecțiune și înlăturarea oricărei umiliri a bisericii noastre, mai ales sub raportul serbătorilor naționale, al căror statut s'a ameliorat, ce-i drept simțitor în timpul din urmă, dar este încă totuși departe de ceea ce se cuvine pe sfânta dreptate bisericii române unite a Blajului, care s'a învrednicit să aibă „câmpul libertății” dela 48 sub chiar zidurile catedralei sale mitropolitane.

5. Roagă Comitetul central să-și însușească punctele de mai sus, integrându-le în programul general de realizat în timpul apropiat.

În sfârșit părintele protopop Medanu, parohul locului mulțumește tuturor cari au contribuit în orice mod la reușita acestui congres.

Cu aceasta congresul și-a încheiat lucrările. Ca încheiere Excelența Sa Episcopul mulțumește tuturor celor de față, în rândul întâi dlui prefect, care cu atâta răbdare a așteptat, dlui președinte Dr. Florent Mihalyi, care presidează cu atâta dragoste toate congresele.

Congresul apoi s'a terminat cu cântarea: Cuvine-se cu adevărat.

Două răspunsuri. Felicitând comitetul de presă al A.G.R.U.-lui pe noii academicieni, domnii Prof. N. Drăganu și Liviu Rebreanu, amândoi fii credincioși ai Bisericii unite, numitul comitet condus acum de Păr. I. Georgescu a primit următoarele două răspunsuri pe care

urât să auzi vorbindu-se că un oarecare slujbaş a mai rămas în serviciu pentru că a trecut la legea românească. Ba uneori aceștia devin chiar militanți, jucând cinic tragicomedia sufletului românesc. Nu fac chestie confesională, dar gândiți-vă că am putut găsi la primăria mea treceri ca Marcovici Aurelia dela confesiunea cutare la confesiunea românească sau Mika Tib (cu soția reformată), Markui Etelka, Ella, Margit etc. Zic gândiți-vă; nu-s cazuri răzlete! Cine sunt; spune numele. Cine vor fi însă? va spune confesiunea. Mă jenez

să spun... aceștia deja sunt români! Unii și-au operat și numele și cu un surplus de „escu” își vor afirma ființa nedeterminată printre privilegiștii neamului, adevărații și oaspeți la altarul strămoșilor mei. E o mare greșală națională a croi români din orice stofă. Mai bine pentru noi dacă toți ca ceia amintiți ar fi buni minoritari — decât cu mască românească. Ce veți zice de românii cari uită să se descopere în biserică la sărbătorile naț. (căci numai atunci merg) ori nu știu face cruce? Dar despre cei ce ziua lungă și-o petrec la sina-

le inserăm în revista noastră cu titlu de document:

„Cluj, 4 Iunie 1939. Mult Stimat Domnule Președinte, Vă mulțumesc din inimă pentru frumoasa scrisoare de felicitare pe care ați binevoit a mi-o trimite cu prilejul alegerii mele ca membru activ al Academiei Române. Este pentru mine o încurajare ca să-mi dau silința să fiu și mai mult folositor ca în trecut neamului, științei și bisericii. Primiți, Domnule Președinte, asigurarea celor mai alese sentimente de stimă și considerație ce vă păstrez. ss. Prof. N. Drăganu”.

Liviu Rebreanu, București. Bilet expediat la 24 VI 1939. „Domnule Președinte, Vă mulțumesc din suflet pentru frumoasele cuvinte ce-mi adresați cu prilejul alegerii mele la Academie. Cuvintele acestea îmi sunt cu atât mai dragi, cu cât le socotesc expresia bunăvoinței pe care mi-o arată biserica mea unită, mângăierea și speranța mea de totdeauna. Credința e izvorul tuturor creațiilor omenești, dar mai cu seamă crea-

ția literară nu se poate realiza fără credință mare. Biserica unită e totuși mai mult decât o comunitate a credincioșilor ei. Pentru neamul omenesc întreg ea reprezintă legătura sufletească veridică cu lumea latină pe deoparte și apoi cu civilizația orientală, rodul direct și indirect al catolicismului. Urându-Vă toate cele bune sunt al D-Voastră. ss. Liviu Rebreanu”.

Marele ambasador al Păcii, Preafericitul Papa Pius XII, urmaș vrednic al marelui său înaintaș, în mijlocul zgomotului infernal al armelor și al pregătirilor în vederea teribilului războiu, se ocupă cu aceeaș idee sfântă a păcii. Aparatul diplomatic al Vaticanului lucrează neîncetat, fără odihnă, de a salvarda, dacă se poate încă, pacea.

În zilele aceste, unul din cei mai capabili diplomați ai Vaticanului a fost trimis cu instrucțiuni precise și cu o scrisoare la președintele Americii, Roosevelt. Aceasta scrisoare conține propuneri precise în ce privește evitarea războiului.

Florile...

Delicație: D-nei vâd. Cornelia Marina Sighet

Risipite pretutindeni
Prin grădini și pe câmpie
Florile de farmec pline
Toată frumsețea-ș imbie

Și nu știi cari sunt mai frumoase,
Cari prin culori strălucitoare
Ori prin forma lor pompoasă
Zimbesc ademenitoare?

Sau cari de o privire rară
Se ascund, discret, tăcute;
Dar parfumul le trădează
Și le face mult plăcute.

Aș vrea pe toate să le adun;
Pe Altarul Sfânt să le depun;
Cu ele Crucea s'o ncnun.

Parfumul lor îmbătător;
Farmecul culorilor;
Frumsețea vieții lor

S'o verse, s'o risipească
La Inima Dumnezeiască

Elena Șimonca Oșlanu

gogă? Oare nu e cazul că ni-se intoxică sângele, ni-se pervertește ființa, mutilând ori grămându-ne ce avem mai sfânt? Oare neofiii noștri au fost totdeauna elemente de bună calitate în rasa lor părăsită? Ei vorbesc adesea o limbă invalidă, ce seamănă abea puțin cu cea românească, iar acasă, ca înainte, limba maternă e singura. Să ne întrebăm ce aport vor aduce acești oaspeți în sufletul nostru care i-a văzut eri în alte roluri. Istoria se repetă. Și pentru că vorbesc de o cauză națională și nu confesională, nu mă privește care confesiune

anume a beneficiat de oaspeți ca cei amintiți, dar eu când voi auzi un român gr. cat. vorbind în familie jidovește, trec deadreptul la mahomedani... Nu știm de suntem așa de tari să suportăm în plus greutatea ce se stabilește tot mai sigur pe sufletul nostru, dar mă gândesc cu urât și simt o atmosferă mortuară în jurul neofitilor cu calcule ce se înmulțesc. Poate ei intră din dragoste, dar și alte popoare s'au simțit strânse de gât de... exponenții dragostei. Cuzățirea ta prin tine Izraele. Asta și-o doresc eu Ție scumpă Românie.
P. P. Pop—Cuceu